

BÌNH NGUYÊN LỘC

*Thầy chùa
và
Luật sư*

Thầy chùa và luật sư

Bình Nguyên Lộc

thầy chùa và luật sư

Bình Nguyên Lộc

Bìa: *M.C.P*

Nguồn: *Thư Quán bản thảo*

thầy chùa và luật sư

BÌNH NGUYỄN LỘC

**Tuần báo KHỞI HÀNH
số 107 * 03-6-1971**

Một thằng cháu đã đi gọi nhà âm công. Một thằng khác đi liên lạc với nghĩa địa tỉnh nhà.

Người chị cả hỏi cậu út, đứa con trai độc nhứt trong gia đình, nó ít tuổi hơn hết, nhưng lại vô cùng quan trọng vào dịp này, vì nó là chủ tang, chỉ một mình nó có quyền định đoạt.

– Cậu út nó nghĩ sao? Nên mời nhà sư cao tăng, chớ những ông thầy oắt con đâu có đủ tư cách độ cha đến Niết Bàn.

Chị cả này ngày thường nói to lắm, nhưng hôm nay chị hạ giọng xuống rất

khẽ, vì cả nhà đang hầu thi thể của ông cụ, đang nằm giữa nhà, đắp vải trắng, mặt phủ nhiều đỏ, trên đầu chong một ngọn đèn leo lét, với ba vắt cơm, bụng bị một nải chuối còn sống đè xuống.

Cậu út đang mãi mê rình nải chuối và tấm vải phủ coi những thứ ấy có lay động hay không với hy vọng hão huyền là ông cụ sẽ hồi sinh, trường hợp này cũng có xảy ra đôi khi.

Ông cụ đã 94 thì ông cụ có sống thêm cũng chẳng làm gì, bởi ông cụ chẳng còn hưởng gì về cuộc đời nữa, ăn không biết ngon, cũng chẳng muốn ăn, ngủ không được, cứ uống trà suốt đêm, mà chất trà kích thích lại làm cho ông cụ không ngủ được.

Lúc ông cụ hấp hối, nhà có mời bác sĩ đến. Ông thầy thuốc ấy nói:

- Lấy tình quen biết, tôi xin nói trắng trợn và hơi thô, là cụ nhà giống một chiếc xe Rơ Nô Cách [Renault 4] dùng chạy tắc xi đã ba mươi năm rồi, các dít đều hao mòn cả, không làm gì được nữa. Tuy nhiên, tôi có thể tiêm chất bơ lát-ma và cho thở dưỡng khí để kéo dài thêm một vài tuần. Tùy gia đình.

Cậu út không phải là một hiếu tử đúng theo sách nhà Chu, cũng không bất hiếu. Cậu suy luận theo lý trí và thấy cái việc kéo dài đó hơi vô lý. Không có đứa con đứa cháu nào đang xuất ngoại để buôn lậu, thì không cần kéo dài cho nó thấy mặt ông cụ, còn ông cụ thì đã đi vào cõi bất thức giác, không nhận ra được ai nữa thì các trò chơi của Tây y đó, đem ích lợi nào tới cho ai?

Vì thế cậu út quyết định để ông cụ du chơi miễn cực lạc. Nếu Khổng Tử còn

sống và viết thêm một quyển Xuân Thu nữa, Khổng Tử sẽ chép rằng: Cậu út giết cha.

Các chị gái không biết tính sao vì bạn khóc, các anh rủ bạn tổ chức đám ma, thành thử cậu út quyết định đơn phương và chịu trách nhiệm một mình.

Cậu mỉm cười héo hon trước câu hỏi của chị rồi hỏi lại:

- Thế nào là cao tăng và thấp tăng? Hiện em biết có hai hạng nhà sư, một hạng cao niên, tụng kinh rất hay, hạng khác trung niên, triết lý nhà Phật chứa đầy bụng nhưng không biết tụng kinh, lại không tin chuyện siêu thăng siêu độ gì hết. Niết Bàn là cõi hư vô, không phải một nơi cực lạc như chị tưởng tượng thì em tưởng chẳng cần loại thầy chùa nào hết.

Chị cả đang kính cẩn hầu cha, bỗng nổi giận ùng ùng:

- Mày ăn nói như là một đứa con không ra gì. Cha đã đặt hết bao nhiêu hy vọng vào mày, chính vì mày là con trai độc nhút nổi dỗi tông đường, Bây giờ mày xử sự như bọn hí-pi vậy đó hả?

Cậu út cười khà rất là không phải lúc và rất trái đạo. Đáng lý gì cậu phải khóc ầm lên như các chị của cậu, nhưng từ giây phút ông cụ tắt nghỉ tới giờ, cậu không có khóc lấy một tiếng, giờ lại còn cười nữa.

Ba hôm trước, lúc ông cụ còn tỉnh táo, cậu đã khóc một lần, khi ông cụ cho gọi bà cụ đến, cả hai đều đã quá cửu tuần. Rồi hai cụ khóc với nhau, ông cụ quá mệt, ý muốn từ biệt bà vợ tào khang nhưng không còn nói được, còn bà cụ

mắc chứng thông manh từ mười năm nay mà con cháu không dám mỗ mẫm sợ bà cụ không chịu đựng nổi cuộc giải phẫu đó, nên không có sẵn sóc ông cụ được, theo thường lệ.

Đó là giây phút đau đớn nhứt, chớ không phải lúc cụ thở hơi thở cuối cùng, cũng không phải bây giờ, hay ba hôm sau mà ông cụ sẽ vào nghĩa địa.

Cậu út khảng khái đáp:

- Nếu cha là người thiện thì tự nhiên được siêu thoát, còn như cha là người ác thì ba trăm thầy chùa cũng chẳng làm gì được.

Người chị cả chỉ còn biết kêu trời rồi rống lên mà khóc trước thái độ ương ngạnh của kẻ có quyền nhưng lại không xứng đáng hưởng cái quyền đó.

Giây lâu, chị nhỏ nhẹ thuyết phục thằng em út cứng đầu:

– Cậu nó chưa biết gì về cõi âm. Người chết trước khi lên Niết Bàn, phải xuống Địa ngục toàn loạt, không có ai được miễn vì lý do nào cả, cũng chẳng mong hối lộ với ai để cho ta trốn khỏi âm dịch.

Ở đó Diêm Chúa sẽ xét xử, ai có tội thì bị hạ ngục, rồi bị tra tấn qua đủ Thập Điện, còn người lành thì cho lên Niết Bàn.

Như vậy Diêm Vương thủ vai ông Tòa. Mà hể có ông Tòa, có xử án, thì phải có luật sư. Chính các vị cao tăng thủ vai luật sư soi sáng cho Diêm Vương, y hệt như các thầy cãi trên dương thế soi sáng cho các quan Tòa.

Em thử tưởng tượng em bị ai phao vu điều gì, em tình ngay mà lý gian, chị không nhờ luật sư biện hộ cho em thì em làm sao thoát khỏi tội tù, bởi đương sự không thạo luật, không tự biện hộ cho mình được.

Cậu út vừa muốn bật cười, vừa cảm động trước tin tưởng vừa kỳ khôi về cõi chết, vừa dễ gây xúc cảm của một tình thương cha vô bờ bến của người chị cả.

Cậu làm thỉnh giầy lát rồi nói:

– Chị tính sao mặc tình chị, xin chị cứ lo liệu giúp em, chớ em thì không thạo lắm.

Chị cả rất hài lòng được ủy nhiệm cho cái trọng trách lớn lao đó. Chị biết rất rõ các chùa chiền, và chị sẽ mời nhà sư tài phép siêu việt, đầy đủ khả năng

làm luật sư để đưa ông cụ lên Niết Bàn, chắc một ngàn phần trăm. Chị rất lo cậu út giành luôn quyền đó rồi gọi các sư ăn thịt chó tới, làm bậy bạ hết thì ông cụ sẽ chịu án oan uổng dưới Diêm Đình.

Theo lời chị thì vị Yết Ma trụ trì chùa Ba-La-Mật Tự thay thế cho vị Hòa thượng ở đó vừa tịch mấy tháng qua là ông thầy cải giới nhứt nước. Cậu út biết thừa sự thật là bất kỳ ông thầy chùa nào cũng chỉ đọc đi đọc lại những câu y hệt như nhau mà chính cậu đã thuộc lòng, và có thể thay thế cho họ được như chơi.

Chẳng hạn:

Bả muôn vạn kiếp nam tào ngô

Nhứt đán vô thường vạn sự hưu

Nào là:

Hồi nào, nói nói cười cười

Bây giờ nằm đó ra người cô đơn

Hồi nào gác tía lầu son

Bây giờ nằm đất cỏ non xanh rì

Mấy câu sau này rất có vẻ không lâu đời lắm vì giọng văn hơi giống Nguyễn Du, và các thầy tụng nghe giống như ca bản Dạ cổ hoài lang.

Có một bài kệ bằng Ấn ngữ mà các thầy thuộc nhưng tin chắc một trăm phần trăm rằng các thầy đọc sai thì chúa Diêm hay chúa Niết gì cũng không hiểu được để tha tào cho ông cụ của chị.

Đó là tiếng Phạm bị phiên âm đến hai lần, lần đầu từ Phạm ngữ qua Hoa ngữ, lần sau từ Hoa ngữ ra Việt ngữ, đại khái: Da bà la na ti ka, ma ha tát, na ka dát tá lát.

Ấy, đọc tiếng Ấn Độ theo cái kiểu đó thì tiên tổ của ông Phật nghe cũng không vô.

Thằng cháu đi liên lạc với nghĩa địa đã về tới nơi. Thằng cháu đi khai tử cũng vậy. Thằng sau nói:

– Cái ông bên ty vệ sinh Đô Thành, ông ấy đã ngạc nhiên lắm mà nói rằng: “Ý trời ơi! Từ bao lâu nay, tôi chỉ thấy người mãn phần sanh từ năm 1900 đến năm 1971 mà thôi. Ông cụ nhà là người của thế kỷ trước, sanh năm 1878, thật là lạ mắt đối với tôi”.

Nhưng bà chị cả không thềm nghe nó, vội giựt lấy tờ giấy nghĩa địa trên tay con của bà. Đó chỉ là giấy phép riêng của hội nghĩa địa cho phép người trông coi nhị tì cho phép tang gia lại đào huyệt cho ông cụ chớ không phải là văn kiện nào

quan trọng của nhà nước, như là giấy phép cho chôn cất của tòa Đô Chính chẳng hạn.

Nhưng bà chị cả này lại xem cái vụ đào huyệt có tầm mức quan trọng y hệt như việc mời thầy chùa làm trượng sư cho ông cụ dưới âm ty.

Chị đã bỏ lệ, giao cho hai đứa cháu khác hầu thi thể của ông cụ, hai thằng này còn sợ ma lắm, và nếu bây giờ là ban đêm, chắc chắn chúng nó sẽ không nhận cái sứ mạng đó như từ giữa đêm trước mà người lớn đã làm.

Bà chị cả lại giao việc thương lượng với nhà xe đò cho bà chị thứ, rồi bắt cậu út cũng đi với bà lên nghĩa địa ngay.

Nghĩa địa ở đường Thoại Ngọc Hầu tức vẫn cứ ở trong đô thành, thì tự nhiên

người chết bị sắp hàng rất ngay hàng thẳng lối y như các dây nhà liên kế, chớ không phải ai muốn chường ra, thụt vào, hoặc day cửa hướng Tây, hướng Đông gì tùy thích họ.

Cậu út chẳng biết chị cả sẽ bày trò gì nữa, chẳng hạn chọn một mảnh đất nằm đúng vào long mạch để cho cậu phát đế vương. Cậu rất sợ nên nghiệp cả thì rầy lăm, bởi không kiếp thì chầy sẽ bị đảo chánh, tự truất phế, bị đi lưu vong mà cậu thì thương mến quê hương, sống chết gì cũng sẽ sống chết trong đất nước Việt Nam mà thôi.

Chị này tham vọng có to chẳng? Nếu cậu nên nghiệp đế thì chị sẽ tha hồ làm áp phe. Ai lại không sợ chị cả của nhà vua và chùng đó thì bao nhiêu bạch phiến, vỏ đạn Huê Kỳ, đô la xanh, giấy năm trăm của Việt Nam Cộng Hòa, đều

sẽ về tay chị làm chủ chốt buôn lậu hết ráo.

Nhưng đừng có hòng. Trên ấy người ta phân lô, Đốc phủ sứ vẫn phải nằm ngang hàng với thầy ký, và dưới chơn một sinh viên, muốn lấy chỗ sang trọng hạng nhứt tức ở hàng đầu phải đóng mấy vạn bạc và phải có quyết định đặc biệt của hội không làm sao mà kịp tổng táng ông cụ đúng ngày tòa đô chính cho phép. Mặc dầu đây là hội tư nhơn, nhưng hễ hội thì có trị sự, mà ban trị sự tư có hơn thế nào cũng chỉ hơn con rùa hành chánh vài bước mà thôi,

Vả lại nằm ở hàng đầu vẫn cứ phải nằm ở dưới chân của ai đó, vì nghĩa địa Thoại Ngọc Hầu là nghĩa địa của 21 tỉnh miền Nam, tỉnh nầy đập lên đầu tỉnh nọ, làm đầu của tỉnh B, tức là phải làm đuôi của tỉnh A, không sao khác hơn được.

Công việc thuê người đào huyệt mà là công việc của một anh người nhà là đủ rồi, không cần tới hai chị em nhà này, nhưng bà chị cả lại quyết định như vậy và cậu út không buồn phản đối làm gì.

Từ lâu rồi, hai chị em không có dịp lên đây, nên rất buồn mà thấy con đường đất len lõi giữa nghĩa địa các tỉnh, bị cấm dùi hết phân nửa, xưa kia xe cam nhông khổng lồ vào được, ngày nay thì xe tang phải đậu ngoài đường Thoại Ngọc Hầu rồi phu đạo tỳ khiêng tay cái hòm sằng vào trong, mà nghĩa địa tỉnh nhà của cậu út ở mãi tận trong cùng, thành thử bà chị cả phải đi bộ gần hai cây số, khiến bà chị lại kêu trời như bộng.

Nhưng những ông cấm dùi cũng biết như đạo, chùa cho cái ngõ không lấy ấy, chớ nếu các ông cấm bít cả các lối đi thì chết bỏ xử cho lũ con cháu của các người

quá cố, không còn kêu với ai được nữa vì chánh quyền đã chào thua từ lâu.

Bà chị cả rất hài lòng, khi vào tới nơi mà thấy được rằng ông cụ nằm hàng đầu, trước ông cụ là đất trống. Đó là sự dĩ nhiên, bởi đã bảo người ta phân lô và không cho ưu tiên nào cho ai hết thì không làm sao mà ông cụ không nằm ở hàng đầu được cả vì không làm sao giữa các mộ phần lại có đất trống.

Nhưng bà chị không biết thế cho đó là một may mắn hi hữu, phước nhà tạo nên.

Còn cái long mạch thì bà chị cả mù tịt bởi đất Sài Gòn không có gò nổi như ở nhà quê mà mong tìm thấy hàm rồng. Nếu có hàm rồng thì hàm rồng đã bị người Anh Cát. Lợi giành mất rồi, bởi

trước đó là nghĩa địa của nước Con Sư tử.

Nhưng mặc dầu choán được hàm rồng, quê hương của ông Churchill cũng đã bị tụt từ ngôi đại cường quốc hạng nhứt thế giới, xuống ghế hạng mười, tức đã mất ngôi Đế... quốc, biến thành một bực tử tước tâm thường.

Hàm rồng thật đã bị Mỹ và Nga cướp mất có lẽ ông cố của Xi-ta-lin của Lin-Côn đã được chôn đúng nào cái hàm rồng to nhứt của quả địa cầu.

Nhưng bà chị cả này cũng không bí chút nào. Bà nói:

- Cha phải nằm khác mới được. Cậu thấy hay không là trên đầu mộ của cha là một cậu sinh viên. Không thể nào để ông cụ bị một cậu bé đạp lên đầu. Và ta sẽ lạy

ông cụ, hóa ra lạy luôn cậu sinh viên đó hay sao?

Cậu út lại bật cười và bà chị cả lại kinh ngạc thấy sao người con trai chủ tang này đã không khóc lại cứ cười. Hẳn không ham của cải, vả lại bao nhiêu ruộng của ông cụ đã bị truất hữu hết cả rồi, chẳng còn gì nữa để mà chia, sao cậu ta lại có vẻ như là mới được một gia tài kết xù?

Cậu hỏi:

– Chị không bằng lòng cho cha nằm sắp hàng theo lối liên kết của các nước nhược tiểu thì chỉ còn cách chở xác cha về làng, phải đi qua nhiều truông, nhiều rừng, rủi ro gặp hai bên đang đánh nhau thì làm thế nào? Và lại muốn như vậy phải xin phép lối khác, tức hòm săng phải được lót thiếc Cao bằng bên trong

với 10 kí lô thanh phèn trước sự chứng kiến của cảnh sát, lôi thôi phiền phức lắm không làm kịp nữa.

– Không, không cần phải lôi thôi như vậy. Cứ để cha đâu chôn với cậu sinh viên và day đầu ra ngõ là xong.

– Là xong làm sao được, người khác ở hàng mộ trước cha cũng sẽ nghĩ kỳ dị như chị và sẽ đập đầu lên mộ cha.

– Cậu có ăn học, sao mà tính cặn quá như vậy người khác sẽ có lợi mà nằm y hệt như mọi người tức sẽ có lợi mà đâu đâu với cha. Nếu y đập lên đầu cha ta, y sẽ bị kẻ khác đập lên đầu cha y. Đảng này nếu y đâu đâu với cha ta thì chắc một trăm phần trăm là y nằm ngon lành vì kẻ được chôn ở hàng trước y có day trở thế nào cũng phải bị nằm ở dưới chân y.

Cậu út chỉ mỉm cười khi thấy rằng phụ nữ quả đa mưu túc trí. Ông cụ của cậu nằm như vậy là hay số dách, vì hiện tại, ông cụ không bị lép vế cậu sanh viên, còn trong tương lai, người ở hàng trước theo qui cũ cổ điển để sẽ chắc ý không bị ai đập lên đầu.

Cậu gọi to ông lão giữa nghĩa địa, ông ấy đang đào huyệt cho ai đó ở nghĩa địa của tỉnh kế cận. Riêng trong nghĩa địa nhà thì ông cụ được quyền trên thực tế làm công việc này, vì không ai lại mang phu từ giữa thành phố vào đây, với lại vì người ta sợ làm mích lòng lão.

Khi ông lão tới, cậu út hỏi:

– Ông có thuộc điều lệ trong nội qui của hội hay không? Tôi thì tôi chẳng biết ất giáp gì hết.

– Dạ, tôi thuộc nằm lòng vì tôi làm ở đây hai mươi năm rồi.

– Tốt, đây là giấy phép của hội, nhờ ông cho ông cụ tôi một chỗ nằm thế nào mà ba năm sau, tôi sẽ lên ngôi hoàng đế Việt Nam.

Ông lão cười hê hê rồi nói:

– Ông cụ chắc là phải nằm cạnh ông chuẩn úy này, chớ đâu có thể nằm nơi khác được trừ phi có quyết nghị đặc biệt của ban trị sự.

– Điều đó thì tôi đã biết. Nhưng có thể dạy đầu cách khác được chăng?

– Dạ, dạy cách nào?

– Ông cho ông cụ tôi đầu chơn với cậu sinh viên này.

Ông lão đáp ngay:

– Cái đó thì tôi không có quyền gì hết.

– Nhưng điều lệ có cấm hay không?

– Tôi không hề thấy có khoản nào cấm như vậy. Nếu ông muốn ông cứ cho phu đồn hạ huyết ông cụ theo ý ông rồi xây mộ ngay tức khắc, hội sẽ không làm gì được, vì chuyện đã rồi, cũng không phạt vạ ông được vì điều lệ không có qui định việc đó.

– Nhưng ông có chạy đi báo cho hội biết rằng tôi sẽ làm như vậy không?

Ông lão cười hừ hừ mà rằng:

– Tôi đã mách nước cho ông cách thức đó thì sao tôi lại còn đi báo? Và lại điều lệ đã nín thinh về vấn đề đó thì tôi tưởng ban trị sự không có quyền ngăn ông.

- Được. Thôi, cảm ơn ông và xin ông cho một lỗ huyết trong vòng hăm bốn tiếng đồng hồ, kể từ giờ phút này.

Cậu út móc tiền ra trao cho ông lão, ba ngàn, thay vì hai ngàn rưỡi. Ông ta trả lại năm trăm. nhưng cậu nói:

– Ông cứ giữ hết để nhấm xà¹.

Đó là món tiền thưởng cho cố vấn tang sự, bởi ông ta không mách nước, và không cho biết điều lệ thì cậu sẽ chẳng biết tính sao.

Bà chị cả là người sung sướng hơn hết sau câu chuyện này. Bà không hề nghĩ đến cái nội qui của hội, chùng nghe em của bà hỏi ông lão giữ nghĩa địa, bà đâm lo rằng không xong và sẽ lòi thôi vô cùng vì chạy các giấy phép của tòa đô chính để được đi qua hai ba tỉnh với thủ tục cảnh

¹ uống nước

sát chứng kiến công việc tẩm liệm bằng thanh phèn không còn làm kịp nữa.

Đây là lần đầu tiên mà bà tươi mặt lên, kể từ giây phút ông cụ tắt nghỉ. Gia tài không có cậu út sẽ không được làm vua làm tướng gì hết bởi chắc chắn là không gặp long mạch, nhưng bà cả cứ vui vì ít ra bà cũng cứu được cha đến hai lần, nhờ luật sư biện hộ tại Diêm Đình và tránh cho cha bị cậu sinh viên văn số đạp lên đầu.

Cái kiếp của bọn thị dân là bị thiên hạ đạp lên đầu, sống hay chết cũng thế. Mình thuê một căn nhà có lầu mà thuê tầng dưới, có phải là bị thằng thuê tầng trên đạp lên đầu hay không? Bằng như mình thuê tầng cao nhất thì rất mỗi chân, mà nhà không có thang máy.

Nó đập lên đầu mình, nó lại làm trò con heo trên đầu mình mà mình chẳng làm gì nó được thì ngăn được cậu sinh viên này vì lẽ với ông cụ là phúc bảy mươi đời vậy.

